جام جم

روزنامه فرهنگی، اجتماعی صبح ایران

www.jamejamdaily.ir

دوشنبه ۲۳ تیر ۱۳۹۹ | ۲۱ ذی‌القعده ۱۴۴۱ | ۲۰ صفحه | سال بیست‌ویکم - شماره ۵۷۰۴ | استان تهران و البرز ۲۰۰۰ تومان - دیگر استان‌ها ۱۰۰۰ تومان | Monday - July 13, 2020

در «چاردیواری» بخوانید:

رویای بزرگ دختر زاگرسی

گفت‌وگو با هاشم بیک‌زاده در سالگرد فینال جام جهانی ۲۰۱۴

ما به مسی باختیم، نه آرژانتین

۱۷

۲ رهبر انقلاب در دیدار تصویری با نمایندگان نقشه راه مجلس یازدهم را ترسیم کردند

خانه امید ملت باشید

عکس: khamenei.ir

ویژه‌ها

آزمون‌های آنلاین چه مشکلاتی را برای دانشجویان ایجاد کرده است

آزمون قطع و وصل

۱۸

در نامه احساسی وزیر بهداشت به رهبر انقلاب مطرح شد

یقین داریم کرونا را مهار خواهیم کرد

۱۸

راهنمای ملاقات با دنباله‌دار نئووایز که این شب‌ها به اوج درخشش رسیده است

مسافری از اعماق فضا

۱۵

صهیب حبلی، عضو ارشد اتحادیه علمای لبنان از جنگ ۳۳ روزه و شرایط امروز مقاومت می‌گوید

جهاد ادامه دارد

۸

بیشتر بخوانید

دکتر مسعود پارسانیا، ویروس‌شناس و عضو هیات‌علمی دانشگاه:

شاید ویروس کرونا قوی‌تر شود

۱۳

سیل‌زده‌های زاچ و داربست در استان هرمزگان ۶ ماه است بلاتکلیف هستند

در مرز محرومیت

۱۶

گفت‌وگو با لاله صبوری که چند سالی است دیگر نقش‌های پررنگی بازی نمی‌کند

خیلی هم موفق هستم!

۶

سال گذشته ۱۵۰ جشنواره ادبی در کشور برگزار شده اما خروجی این فستیوال‌ها چه بوده است؟

گزارش یک جشنواره

۱۰

گفت‌وگو با نویسنده، کارگردان و گوینده نمایش رادیویی «خاطرات سفیر»

یک نمایش با ۲ قصه

۷

سرمقاله

خوب بمانید

مهدی عرفاتی

مدیرمسؤول

دیروز، رهبر معظم انقلاب در جلسه مجازی با رئیس و نمایندگان مجلس، عبارات قابل توجهی در وصف مجلس یازدهم به کار بردند که حتما برای تک تک منتخبان ملت باعث افتخار و منشأ قوت قلب است. ایشان مجلس یازدهم را یکی از قوی‌ترین و انقلابی‌ترین مجالس دوران انقلاب دانسته و منتخبان آن را نیروهای جوان، پرانگیزه، پرایمان و پرتوان توصیف کردند که نسبت به مسائل انقلاب هم حساسیت ویژه دارند. البته که در سیره و مشی حضرت آیت‌ا... خامنه‌ای در مواجهه با دستگاه‌ها، نهادها و مدیران کشور همیشه تقویت و حمایت توام با تذکر و انذار برجسته بوده است.

من اما در بیانات ایشان دو انذار و هشدار را در کنار توصیفات شیرین و دلچسب ایشان قابل توجه یافتم:

۱ تذکر ایشان به رعایت انصاف، عدل و ادب در پیگیری حقوق و وظایف نمایندگی و مراقبت نسبت به حدود و موازین شرعی در رفتار و کردار قابل تامل است. همین هفته قبل بود که حضور وزیر محترم خارجه در صحن مجلس با جنجال و هیاهو مواجه و تصویر زشتی از آن به جامعه ارسال شد. توصیه رهبر حکیم انقلاب به مجلس را می‌توان در همین زمینه ارزیابی کرد. برای مجلس نوپای انقلابی ولایی و دغدغه‌مند همین انذار «پشت بلندگو» - آن هم در یکی دو ماه ابتدای شروع به کار مجلس - باید تلخ و سنگین و گران تلقی شود. اگر «عقلانیت انقلابی» در دستور کار مجلس و مجلسیان باشد، حتما در آینده چنین صحنه‌هایی تکرار نخواهد شد.

۲ «خوب بمانید» منشأ این جمله کوتاه اما پر مغز رهبری، یک نگرانی و دغدغه جدی و شاید هم ناظر به تجربه‌های تاریخی است. جایگاه نمایندگی مجلس به جهت نوع مناسبات، وظایف و روابطی که با بخش‌های مختلف دولتی و حاکمیتی و حتی بخش خصوصی دارد، مستعد انحراف و سوءاستفاده است. اگر مراقبه و محاسبه در کار نباشد، معلوم نیست پس از چهار سال حضور در خانه ملت چه کارنامه‌ای را به پیشگاه مردم ارائه می‌کنند. نمونه‌های زیادی را در طول دوره‌های مختلف مجلس می‌توان برشمرد که با شعارها و دغدغه‌های آنچنانی آمدند و با رسوایی و تباهی رفتند. مراقبه دستگاه‌های نظارتی جای خود؛ کلام کوتاه «آقا» ناظر به تقوا و پرهیزگاری و محاسبه نفس است. شیطانِ زد و بند و اختلاس و رانت و اشرافیت در کمین است و کارش را هم خوب بلد است. نماینده انقلابی و غیرانقلابی هم نمی‌شناسد. پس مراقب خودتان، انقلابی بودن‌تان، انگیزه‌تان و خلاصه کلام، ولی‌نعمت‌تان باشید.

گفت‌وگو

گفت‌وگو با علیرضا شیخ‌عطار، سفیر اسبق ایران در آلمان به مناسبت سالگرد امضای برجام

مبنای تصمیمات در دنیای امروز، زور است

مریم شریف‌زاده

سیاسی

امروز پنجمین سالروز امضای برجام است؛ توافقی که قرار بود باعث رفع تحریم‌ها علیه جمهوری اسلامی ایران شود، اما این اتفاق نیفتاد. آمریکا از برجام خارج شد و اروپایی‌ها هم فقط وعده و وعید دادند و هیچ اقدام عملی برای اجرای تعهدات‌شان نکردند. حتی پنج گامی که ایران در جهت کاهش تعهدات برجامی خود برداشت هم تغییری در رویکرد اروپا ایجاد نکرد تا جایی که امروز صرفا نامی از برجام باقی مانده است و شاهد تحریم‌هایی بسیار شدیدتر از قبل برجام هستیم.

علیرضا شیخ‌عطار، سفیر پیشین ایران در آلمان معتقد است عجله در امضای برجام و نبودن متخصصان اقتصادی در مذاکرات از جمله نقطه ضعف‌های برجام بوده که باعث افزایش مشکلات شده و عمل کردن به توصیه‌های رهبری مبنی بر غیرقابل اعتماد بودن آمریکا می‌توانست نقطه عطفی در ایجاد شرایط بهتر برای ما باشد.

امروز سالگرد امضای برجام است. مهم‌ترین نقطه ضعف برجام که باعث شد پس از پنج سال به نقطه فعلی برسد، چیست؟

زمانی که در دولت آقای روحانی، دور جدید مذاکرات آغاز شد، نگرش این بود که مذاکرات دور قبل خسته‌کننده و باعث ناامیدی مردم شده است. از سوی دیگر گرچه مذاکره‌کنندگان سازمان انرژی اتمی و وزارت خارجه، افراد حرفه‌ای بودند اما در عین حال افرادی که استراتژی مذاکرات را تعیین کرده و به آن جهت می‌دادند، درصدد بودند در یک زمان کوتاه در داخل کشور هم امتیاز سیاسی به دست بیاورند، لذا به شدت در به سرانجام رسیدن مذاکرات عجله داشتند و بیش از آن‌که حق هسته‌ای کشور را محفوظ نگه داشته و نگرانی‌های جهانی را رفع کنند به دنبال قهرمان نشان دادن خود بودند. به این ترتیب در ترکیب مذاکره‌کنندگان ما غفلتی ایجاد شد، به این معنی که مشکل ما با غرب عمدتا از جنس اقتصادی بود، اما ترکیب تیم اقتصادی ما در مذاکرات، قابل مقایسه با طرف مقابل نبود، حدود ۱۲ متخصص اقتصادی به عنوان پشتوانه تیم مذاکره‌کننده آمریکایی حضور داشت، اما در تیم ایران یکی دو نفر متخصص اقتصادی حضور داشت که آنها نیز بعدها مساله امنیتی پیدا کردند.

همین دلایل باعث شد به رغم این‌که شاید این سند در بخش‌هایی هم حرفه‌ای بود، اما در بخش اقتصادی به شدت خلأ داشت و ضمانت‌های مناسب و محکمی گرفته نشد. همچنین برای نقض تعهدات پیش‌بینی صورت نگرفت و به همین دلیل شاهد نتیجه فعلی درباره برجام هستیم.

اگر روند مذاکرات برجام تا کنون را مرور کنیم به نظر شما کدام نقطه عطف بود که اگر طور دیگری عمل می‌کردیم شرایط بهتر از امروز بود؟

به اعتقاد بنده نقطه عطف، توصیه‌های رهبری بود. رهبری در همان برهه امضای برجام، چند توصیه را عنوان کردند که محور آن بی‌اعتمادی به آمریکا بود و این‌که نباید باور داشته باشیم این کشور بر تعهدات خود پایبند می‌ماند و باید ضمانت‌های محکمی اتخاذ شود.

البته دولتی‌ها اعتقاد دارند توصیه‌های رهبری را رعایت کردند، اما واقعیت این است که توصیه‌ها به طور کامل رعایت نشد.

ایران پس از خروج آمریکا از برجام تصمیم گرفت به اروپا فرصت دهد و به همین دلیل یک سال در برجام باقی ماند. آیا اروپایی‌ها از همان ابتدا بنایی بر اجرای تعهدات‌شان نداشتند یا این‌که می‌خواستند اما نتوانستند؟

ابتدا باید اروپا را درست بشناسیم. اروپا در دنیا قدرت نیست و همین الان به رغم این‌که در محافل روشنفکری انتقادها نسبت به سیاست آمریکا بیشتر شده، اما سیاستمداران اروپا جسارت ایستادگی در مقابل آمریکا را ندارند. در نهایت ممکن است ژست‌هایی هم بگیرند، اما واقعیت این است که اروپا توان مقابله با آمریکا را ندارد.

آیا اراده و عزمی نیز برای عملی کردن تعهدات‌شان نداشتند؟

خیر. آنها حتی اراده‌ای نیز برای این کار نداشتند، زیرا اروپا نسبت به ایران نظر مساعد و کمک‌کننده‌ای ندارد. موضوع سکولاریسم و دفاع از اسرائیل از جمله مواردی است که اروپایی‌ها بر آن تاکید دارند، اما برخلاف پایه‌های فکری انقلاب هستند. اروپا در هیچ یک از موضوعات بین‌المللی نقشی نداشته است و تنها انگیزه آنها از مذاکرات هسته‌ای این بود که بتوانند به عنوان یک پروژه موفق، مختصر نقشی داشته باشند تا اروپا بتواند از این موضوع به عنوان توانمندی خودش نزد افکار عمومی دنیا استفاده کند، اما جسارت اجرای تعهدات برجامی خود را به قیمت نارضایتی آمریکا نداشت.

یک سال پس از خروج آمریکا از برجام، ایران پنج گام را برای کاهش تعهدات هسته‌ای برداشت اما به نظر می‌رسد که این گام‌ها چندان تغییری در رویکرد طرف مقابل ایجاد نکرد. ارزیابی شما از این گام‌ها چیست؟

گام‌های ایران در میان اروپایی‌ها نگرانی‌هایی ایجاد و قدرت ما را نمایان کرد، چراکه این گام‌ها محکم بود اما نکته این است که اروپا توان تغییر در رفتارهای خود را ندارد. در حقیقت اروپا اراده و توان لازم را برای این کار ندارد.

واقعیت این است که گام‌های ایران، اروپا را عصبی کرد. آنها احساس کردند چند قدم بیشتر با شکست برجام فاصله ندارند و تعهدات هسته‌ای ایران روزبه‌روز کم‌شده و ممکن است ایران به نقطه نگرانی که دارند نزدیک شود.

با این وجود چرا هیچ تلاشی برای حفظ برجام نمی‌کنند؟

اروپا ضمن نگران شدن از این گام‌ها اراده و توان لازم برای نجات برجام را نداشت و نمی‌توانست جایگزینی برای آن ارائه کند.

از سوی دیگر اروپاییان یک عقلانیتی در بین سیاستمداران ایرانی قائل هستند. یعنی ایران را چندان غیرقابل پیش‌بینی نمی‌دانند و معتقدند سران ایران حداقل از دامن‌زدن به آتش جنگ احتراز می‌کنند.

اروپایی‌ها در شورای حکام عملا نقاب خود را کنار گذاشتند و آژانس هم در ماجرای اخیر آژانس در مورد موضوع بازدید از مناطق مورد ادعایی رژیم صهیونیستی در ایران رویکرد سیاسی خود را کاملا علنی کرد. در چنین شرایطی چه باید بکنیم؟

اروپا از ابتدا نیز نقابش کنار بود و در موضوع هسته‌ای نیز موضعش تقریبا شبیه الان بود. ماجراهای اخیر آژانس هم بیشتر در جهت ایجاد بهانه برای گام‌های بعدی و ایجاد فشارهای بین‌المللی چه از طریق سازمان ملل و یا روابط دوجانبه با ایران بود.

آمریکا تلاش‌های بسیاری برای تمدید تحریم تسلیحاتی ایران شروع کرده است. آیا موفق به انجام این کار می‌شود؟

این اقدام آمریکا قلدرمآبانه و در عین حال بچگانه است چراکه منطق حقوقی پشت آن نیست. هرچند که مبنای تصمیمات در دنیای امروز زور است اما در عین حال بسیاری از کشورها سعی می‌کنند تظاهر به اعتقاد به حقوق داشته باشند.

صحنه بین‌الملل در چند سال اخیر تغییرات بسیار اساسی کرده است. یعنی چین و روسیه از هژمونی آمریکا خسته شده و با توجه به ظرفیت‌هایی که به خصوص در زمینه اقتصادی دارند آرایش صحنه بین‌الملل را به گونه‌ای تغییر داده‌اند که آمریکا را منزوی‌تر می‌کند و دیدیم که در ماجرای صدور قطعنامه در شورای حکام و همچنین جلسه شورای امنیت، مخالفت خود را ابراز کردند. بنابراین به نظر نمی‌رسد آمریکا در تمدید تحریم تسلیحاتی به جایی برسد. البته باید در نظر داشته باشیم که حتی در صورت موفقیت آمریکا، ایران اسیر چنین تحریم‌هایی نخواهد شد و توان و قدرت نیروهای نظامی جمهوری اسلامی ایران بسیار قابل ملاحظه است. در هر صورت باید به صورت متوازن عمل کرده و حتما در روابط‌مان با چین و روسیه تعادلی ایجاد کنیم. این در حالی است که برخی از تصمیم‌گیران اقتصادی ما در گذشته با نگاه‌های غربی خود موجبات رنجش چین و روسیه را فراهم کرده‌اند. در فضای فعلی و با توجه به سند ۲۵ ساله ایران و چین، جنجال مهندسی شده‌ای در فضای مجازی مطرح شده و متاسفانه عده‌ای هم به دلیل بی‌سوادی رسانه‌ای این اقدام را بازنشر می‌دهند، هرچند که دولت مواضع خوبی دارد اما در عین حال بین دولتی‌ها افرادی هم هستند که می‌خواهند به جز غرب شریک اقتصادی دیگری نداشته باشیم، به همین دلیل دولت باید با چنین مدیرانی مقابله جدی کند.

در صورتی که آمریکا در تمدید تحریم تسلیحاتی ایران موفق شود ایران چه واکنشی باید داشته باشد؟

حتی در صورتی که موفق شود باید به این توجه داشت که ما تا همین الان هم منتظر نتیجه اقدامات آمریکا نمانده‌ایم و در زمینه تسلیحاتی پیشرفت کرده‌ایم. بنابراین باید متکی به توانمندی‌های داخلی باشیم و موضوع قطعنامه‌های بین‌المللی را در چارچوب حقوقی خود جلو ببریم.

آگهی مناقصه عمومی

صنایع شهید رحیمی طاری

شرح در صفحه ۵

م الف/ ۱۲۰۲

نیازمندی استان‌های قم، اصفهان و البرز

ضمیمه رایگان امروز

بازگشت همه به سوی اوست

جناب آقای حسین خلیلی اقدام

مصیبت وارده را به شما و خانواده محترم‌تان تسلیت عرض نموده و علو درجات را برای روح آن مرحوم از ایزد منان مسألت داریم.

موسسه فرهنگی – مطبوعاتی جام جم